

Stanovisko Akreditační komise

k žádosti obchodní společnosti Univerzita Jana Amose Komenského Praha, s.r.o., o akreditaci navazujícího magisterského studijního programu „Speciální pedagogika“ se studijním oborem „Speciální pedagogika - učitelství“

Akreditační komise projednala žádost o akreditaci navazujícího magisterského studijního programu „Speciální pedagogika“ se studijním oborem „Speciální pedagogika - učitelství“ pouze na dostudování stávajících studentů a vydala k ní nesouhlasné stanovisko.

Poprvé byla žádost Univerzity Jana Amose Komenského Praha, s.r.o., (UJAK) o prodloužení platnosti akreditace tohoto studijního programu Akreditační komisí (AK) projednána na jejím zasedání v září 2014. AK k žádosti vydala nesouhlasné stanovisko. UJAK ke stanovisku AK podala své vyjádření, které AK projednala na svém prosincovém zasedání a potvrdila své nesouhlasné stanovisko. Přes malé posílení speciálně pedagogických disciplín přetrval hlavní problém, tj. příliš vysoký počet studentů vzhledem k personálnímu zabezpečení oboru. To neumožňuje vytvořit standardní vysokoškolské prostředí a zajistit studentům kvalitní vedení výuky, zejména praxí a diplomových prací. Cíle a profil absolventa studijního oboru zůstaly nadsazené a neodpovídají zcela současné legislativě. Byly vytvořeny specializace, jak bylo požadováno, nicméně jejich zajištění pro vysoké počty studentů zůstalo nedořešeno. Popsaná procedura přijímání uchazečů z příbuzných oborů neodpovídá standardům AK pro speciální pedagogiku.

AK se ve svém zdůvodnění opírala zejména o alarmující skutečnosti týkající se nedostatečného personálního zajištění vzdělávací činnosti ve studijním oboru „Speciální pedagogika – učitelství“. Hlavní nedostatek, tj. příliš vysoký počet studentů vzhledem k personálnímu zabezpečení, je závažný. Více než 900 studentů tohoto studijního oboru, resp. spolu se studijním oborem „Speciální pedagogika“ celkem 1418 studentů v navazujícím magisterském studijním programu, je vyučováno celkem 36 vyučujícími, z nichž 21 má na UJAK pracovní smlouvu v přepočteném rozsahu 17,1 úvazku. I při započtení vyučujících na DPP to znamená v průměru kolem 65 diplomových prací na jednoho vyučujícího. Konzultace studentů s vyučujícími v průběhu studia a adekvátní spolupráci pracovníků kateder se studenty při zpracovávání diplomových prací není možné zajistit v odpovídající kvalitě. Stejně tak je nemožné při tomto počtu vyučujících zajistit kvalitní řízenou praxi studentů. Zde je nutné upozornit, že vyučující, kteří se podílejí na zajištění navazujících magisterských studijních oborů, se podílejí i na zajištění studia dalších 1052 studentů bakalářského studijního oboru „Speciální pedagogika – vychovatelství“. Někteří vyučující se také podílejí na výuce v dalším pedagogickém studijním oboru, aktuálně je tato situace doložena v navazujícím magisterském studijním oboru „Andragogika“.

UJAK po prosincovém zasedání AK požádala o akreditaci navazujícího magisterského studijního oboru „Speciální pedagogika – učitelství“, jehož akreditace k 31. 12. 2014 zanikla, na dostudování stávajících studentů. Pro účely posouzení stavu zajištění vzdělávací činnosti v tomto studijním oboru a v návaznosti na údaje obsažené v žádosti UJAK projednávané v září a ve vyjádření projednávaném v prosinci 2014 MŠMT vyzvalo UJAK k doložení informací o vedení diplomových prací, organizaci praxí a rozdělení studentů do studijních skupin s ohledem na nezbytnost zajistit seminární formu studia, která by vedla k rozvoji kompetencí formulovaných v profilu absolventa navazujícího magisterského studia (zejména kompetence pracovat s klientem se speciálními potřebami ve výukovém procesu – dle formulace UJAK oborové kompetence, komunikační a edukační znalosti a dovednosti i profesní flexibilita pro uplatnění v edukační činnosti i školském managementu).

UJAK na tuto výzvu poskytla informace o organizaci i faktické realizaci těchto částí studia. Na vedení aktuálně zadaných 391 diplomových prací se podílí 19 (resp. od 1. 2. 2015 21) interních vyučujících a 77 externích pracovníků (interní pracovníci vedou méně než polovinu zadaných prací). Z externích vedoucích diplomových prací je 55% pracovníků bez vědecké hodnosti, jejich metodické vedení je ponecháno v rovině dobrovolnosti (mají možnost, nikoli však povinnost zúčastnit se metodologických seminářů k vedení prací).

K realizaci praxí studentů UJAK uvedla informace o organizačním systému praxí, který je vcelku standardní. UJAK uvádí, že praxe v magisterském studijním programu tvoří značný (objem) rozsah studia. Studenti prezenčního studia konají praxi na smluvních zařízeních, studenti kombinovaného studia si zařízení, v němž konají praxi, volí, mají možnost konzultovat s odbornými garanty praxí a následně si sami domlouvají možnost praxe na zvoleném pracovišti. UJAK řídí praxi 1418 studentů navazujícího magisterského studia pomocí tří (tzn. od 1. 2. 2015 s třetím garantem na pracovní úvazek 1,0) hlavních garantů praxe a dále 11 odborných garantů praxe (ti tvoří 5,2 přepočtených úvazků, 5 odborných garantů na UJAK působí na DPP).

Organizace studia dále zahrnuje výuku v seminárních skupinách, které v prezenčním studiu čítají 23-24 studentů a v kombinovaném studiu 61-122 studentů, což neumožňuje naplnění cílů studia.

UJAK byla AK od r. 2010 opakovaně vyzývána ke snížení neúměrných počtů studentů ve svých pedagogických oborech. Přestože nedošlo k výraznému personálnímu posílení odpovídajících kateder, UJAK naopak meziročně zvýšila počet studentů v navazujících magisterských studijních oborech programu Speciální pedagogiky o 439 studentů (s formálním odkazem na potřebu pedagogických pracovníků doplnit si kvalifikační vzdělání), což vedlo k dalšímu dramatickému snížení kvality poskytované vzdělávací činnosti a k formálnosti dosahované kvalifikace. Na skutečnost, že při neúměrně vysokých počtech studentů není možné zajistit vzdělávání v kvalitě odpovídající vysokoškolské kvalifikaci, však byla UJAK opakovaně upozorňována při projednávání nedostatků u jejích dalších pedagogických oborů.

Předmětná žádost UJAK o akreditaci na dostudování stávajících studentů pouze v minimální míře refletovala situaci v personálním zajištění. Současný stav zajištění studijního programu neumožňuje dostudování stávajících studentů v odpovídající kvalitě.

AK se domnívá, že pokud zákon o pedagogických pracovnících předepisuje učitelům získání učitelské kvalifikace, pak by nemělo jít jen o získání příslušného osvědčení (diplomu), ale o získání kvalitního vzdělání. Pokud navíc studenti soukromé vysoké školy platí nemalý poplatek za studium, pak za tento poplatek mají minimálně nárok na to, aby studium bylo řádně zabezpečeno.

Zákon o vysokých školách ukládá v § 80 odst. 4 UJAKu povinnost zajistit studentům možnost pokračovat ve studiu stejného nebo obdobného studijního programu na téže nebo jiné vysoké škole.

Vzhledem ke skutečnosti, že se v činnosti UJAK trvale objevují závažné nedostatky znemožňující řádné plnění povinností podle zákona o vysokých školách, připraví Akreditační komise podklady pro podání podnětu k odejmutí státního souhlasu k oprávnění působit jako soukromá vysoká škola.